

PERHEIDEN
TURVALLISUUS
MONINAISTUVASSA
SUOMESSA

Allin Päivän seminaari

31.1.2025

Pasi Saukkonen

Alli Paasikiven säätiö on perustettu vuonna 1952 edistämään perheiden sosiaalista turvallisuutta yhteiskunnassa.

Mitä säätiön tarkoitus sisälsi ja sisältää?

- Mikä oli perhe vuonna 1950, mikä se on vuonna 2025?
- Mitä tarkoitettiin sosiaalisuudella 1950, mitä se merkitsee nyt?
- Millaiseksi koettiin turvallisuus vuonna 1950, mitä on tämän päivän turvallisuus?
- Mikä oli vuoden 1950 suomalainen yhteiskunta, mitä se on tänään?

Perhe

- **Ydinperheajattelu:** isä, äiti ja lapsia (Ja lapsia oli paljon)
- **Perheiden moninaisuus**
 - Lapsettomat perheet, yksinhuoltajaperheet, uusperheet, sateenkaariperheet, adoptioperheet, sijaisperheet, usean sukupolven perheet, kahden kulttuurin perheet. (Ja paljon yksinasuvia, vähän lapsia).



Varovaisestikin arvioiden joka kolmas perhe poikkeaa perinteisestä ydinperheestä. Kuva: Mostphotos

Lähde: Superlehti

Sosiaalisuus

- **Fyysinen läheisyys ja sukulaisuus** (tikkataulumalli)
- **Sosiaalisuuden moninaistuminen** (verkostomalli)
 - Alueellisuuden rapautuminen, sukulaisuuden merkityksen vähentyminen
 - Verkostomaisen sosiaalisen merkityksen kasvu: työssäkäynti, harrastukset, vapaa-ajan vietto
 - Virtuaalisen sosiaalisuuden ja yhteisöllisyyden yleistyminen



Lähde: Rani & Shokeen 2021



Pasi Saukkonen

Lähde: Wiedemann 2024

Suomessakin katoaa ihmisiä verkkoon, eikä osa edes halua tulla löydetyksi

Kotiinsa komeroituvia ihmisiä on hankekoordinaattori Ville Mannisen arvion mukaan joka toisessa tamperelaisessa kerrostalossa. Kaikki eivät edes halua tulla löydetyiksi.



Lähde: Helsingin Sanomat 2024

2/11/2025

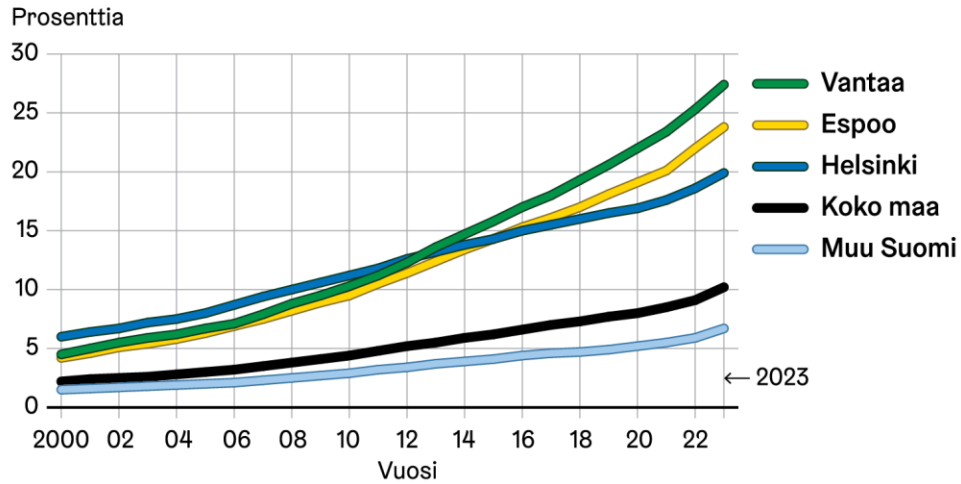
Turvallisuus

- Turvattomuuden tekijät **konkreettisia, ennustettavia, määrältään vähäisiä**
- Suppea ja **laaja turvallisuus**
- Turvattomuus ja **turvattomuuden tunne**
- Ennakoitavat ja **ennakoimattomat uhkatekijät**
- Taloudellinen ja sosiaalinen **haavoittuvuus**
- **Vierauden tuntu, kova muutosnopeus, vaikeudet ymmärtää**

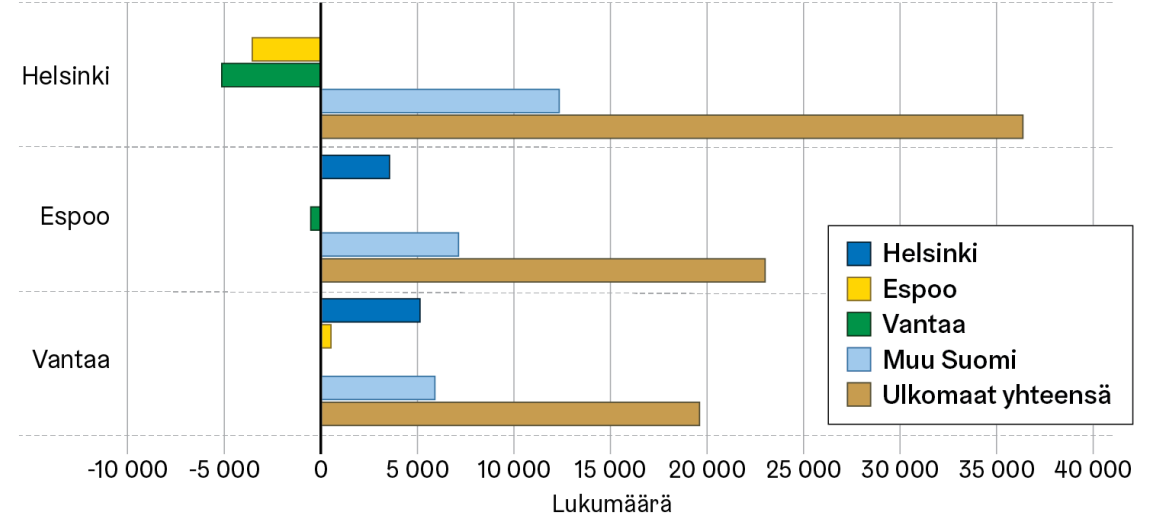
Yhteiskunta

- **”Säiliöteoreettinen” yhteiskuntamalli:** tarkat rajat ja yhtenäinen kulttuuri
- Rajojen huokoistuminen: **ei säiliö vaan seula**
- Väestön kelluminen: **ihmisiä tulee ja menee**
- **Kulttuurin moninaistuminen:** kielet, uskonnot, arvot ja asenteet, niiden risteämiset
- Elämän **ylirajaistuminen:** taskussa koko maailma

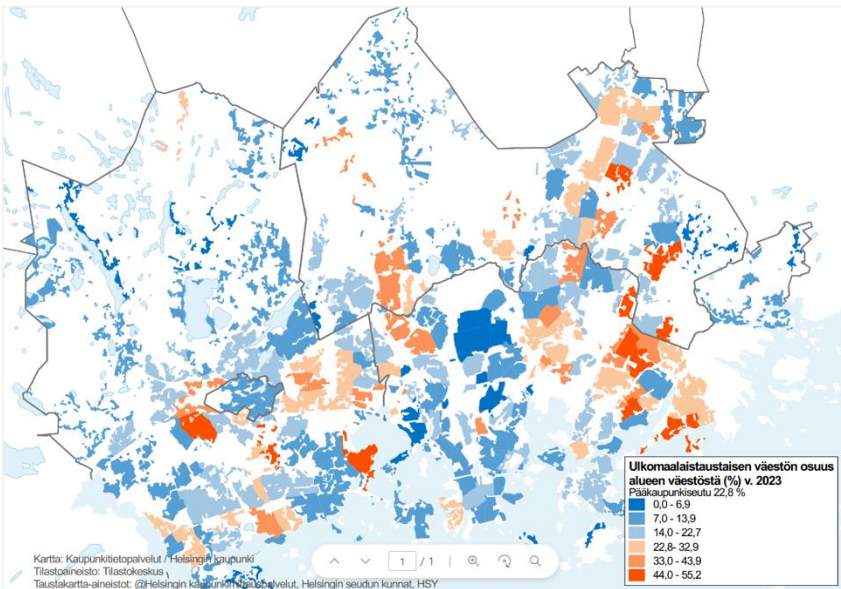
Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä (%) Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, muussa Suomessa ja koko Suomessa 2000–2023



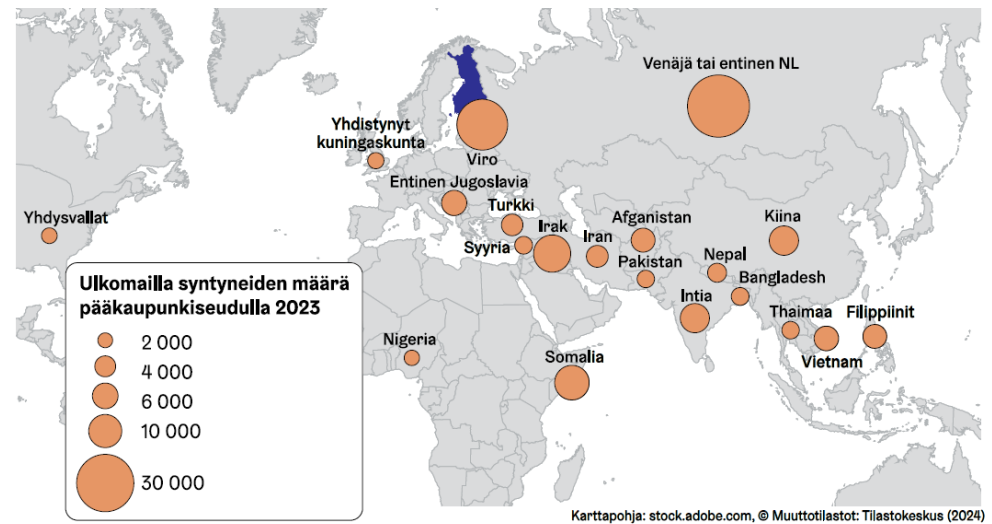
Vieraskielisten nettomuutto Helsinkiin, Espooseen ja Vantaalle vuosina 2015–2023 eri lähtö- ja tuloalueilta



Ulkomaalaistaustaisten osuus alueen väestöstä pääkaupunkiseudulla 2023



Pääkaupunkiseudun (pl. Kauniainen) kaksikymmentä suurinta ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten taustamaata (N) vuonna 2022



Mitä tämä tarkoittaa ja merkitsee?

- **Kokonaiskuvan** hahmottaminen entistä tärkeämpää ja vaikeampaa.
- **Tärkeysjärjestykseen** asettaminen entistä olennaisempaa, mutta millä kriteereillä?
- **Toiminnan** pitäisi olla sekä kestävää että joustavaa, ajassa elävää ja aikoja ylittävää.

◦ Kyse ei tietenkään ole vain Alli Paasikiven Säätiöstä, vaan **suomalaisesta hyvinvointivalttiosta.**

◦ **Olemmeko me suomalaisina tämän tehtävän tasalla?**

Kiitos!

Pasi Saukkonen, erikoistutkija, dosentti

Helsingin kaupunginkanslia, kaupunkitietopalvelut

Puh: 040-3344800, E-mail: pasi.saukkonen@hel.fi

<https://pasisaukkonen.wordpress.com/>

- *Ulkomaalaistaustaiset pääkaupunkiseudulla: asuminen, työllisyys ja tulot vuonna 2022*. Helsinki 2024, Helsingin kaupunginkanslia.
- *Suomeen muuttaneet pääkaupunkiseudulla MoniSuomi-tutkimuksen tulosten valossa* (yhdessä Topias Tanskan kanssa). Helsinki: Helsingin kaupunginkanslia.
- *Sallitaan, kielletään, siedetään – yhteiset pelisäännöt moninaiseen yhteiskuntaan*. Helsinki 2023, Magma.
- *Suomi omaksi kodiksi. Kotouttamispolitiikka ja sen kehittämismahdollisuudet*. Helsinki 2020, Gaudeamus.
- *Kotoutuminen kaupungissa. Kokonaiskuva ulkomaalaistaustaisista Helsingissä vuonna 2020*. Tutkimuksia 1. Helsinki 2020, Helsingin kaupunginkanslia.
- *Vimmainen maailma. Kirjoituksia muuttoliikkeestä, monikulttuurisuudesta ja nationalismista*. Turku 2020: Siirtolaisuusinstituutti.